

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
PWYLLGOR:	PWYLLGOR SGRIWTINI CORFFORAETHOL
DYDDIAD:	1 CHWEFROR 2016
PWNC:	GWASANAETH IECHYD MEDDWL CYMUNEDOL
AELOD(AU) PORTFFOLIO:	Y CYNGHORYDD ALED MORRIS JONES
PENNAETH GWASANAETH:	ALWYN JONES
AWDUR YR ADRODDIAD: Ffôn: E-bost:	BARBARA WILLIAMS 01248 752738 barbarawilliams@ynysmon.gov.uk

1.0 ARGYMHELLIAD

- 1.1 Bod y Pwyllgor Sgriwtini yn derbyn y datganiad sefyllfa hwn mewn perthynas â gwasanaethau Iechyd Meddwl Cymunedol.
- 1.2 Bod y Pwyllgor Sgriwtini yn derbyn diweddariad blynyddol mewn perthynas â'r gwasanaeth hwn
- 1.3 Bod y Pwyllgor Sgriwtini yn cymeradwyo'r datblygiadau sydd wedi cael eu cynllunio ar gyfer y gwasanaeth hwn.

2.0 RHESYMAU

- 2.1 Mae hanes hir yn Ynys Môn o gyflwyno gwasanaethau Iechyd Meddwl mewn partneriaeth â'r gwasanaeth Iechyd. Mae'r Tîm Iechyd Meddwl Cymunedol (CMHT) yn dîm amlddisgyblaethol o weithwyr proffesiynol yn y maes Iechyd meddwl gan gynnwys nyrsys Seiciatrig, seiciatryddion, gweithwyr cymdeithasol, seicolegwyr, therapyddion galwedigaethol, swyddogion cwnsela a gweithwyr cymorth sy'n cael eu cyd-leoli yn Ysbyty Cefni, Llangefni ac sy'n darparu gwasanaeth cynhwysfawr yn y gymuned i oedolion sydd â phroblemau Iechyd meddwl. Mae Memorandwm Dealltwriaeth (drafft) rhwng Cyngor Sir Ynys Môn a Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr wedi cael ei ddatblygu er mwyn cefnogi'r trefniadau llywodraethu a rheoli ar gyfer y gwasanaeth.

- 2.2 Gyda chyflwyno Mesur Iechyd Meddwl (Cymru) 2010, sefydlwyd fframwaith cenedlaethol ar ei newydd wedd ar gyfer darparu a chyflwyno cymorth ar gyfer iechyd meddwl yng Nghymru (cyf: Atodiad 1). Yn ogystal, mae'r Fframwaith Gwasanaeth Cenedlaethol ar gyfer Cymru, 'Law yn Llaw at Iechyd Meddwl' yn darparu cyfeiriad strategol ehangach ar gyfer datblygu a gweithredu gwasanaethau iechyd meddwl ar draws y sbectrwm o wasanaethau oedolion.
- 2.3 Mae Mesur Iechyd Meddwl (Cymru) 2010 yn amlinellu'n glir y gwahaniaeth rhwng gofal sylfaenol ac eilaidd ac mae targedau perfformiad ar gyfer asesu ac ymyriadau wedi cael eu sefydlu a chânt eu monitro gan Lywodraeth Cymru.
- 2.4 Disgwylir y bydd y rhan fwyaf o anghenion iechyd meddwl yn cael sylw ar lefel gofal sylfaenol lle mae rôl y Meddyg Teulu'n ganolog. Mae sylfaen tystiolaeth glir i gefnogi'r ddarpariaeth o ymyriadau byr wedi eu targedu'n benodol sydd yn gymorth i adferiad ac yn lleihau'r angen am gefnogaeth tymor hir.
- 2.5 Ar gyfer yr unigolion hynny y mae eu hanghenion yn gymhleth neu'n barhaus, rhoddir cefnogaeth ar sail model gofal eilaidd ac yn Rhan 2 Mesur Iechyd Meddwl (Cymru) 2010, nodir bod rhaid, dan y fath amgylchiadau, i unigolion gael Cydlynnydd Gofal a rhaid datblygu cynllun Gofal a Thriniaeth a'i adolygu o leiaf unwaith y flwyddyn.
- 2.6 Mae'r CMHT wedi datblygu trefniant Un Pwynt Mynediad (SPOA) ac Asesu er mwyn darparu ymateb cydlynol ar gyfer atgyfeiriadau i'r gwasanaeth. Cynhelir cyfarfodydd SPOA bob diwrnod o'r wythnos ac mae'r arfer hwn sicrhau fod yr holl gyfeiriadau yn cael eu trafod yn gan yr holl ddisgyblaethau gyda mewnbwn gan reolwyr. Yn ogystal, mae'r Tîm Iechyd Meddwl Cymunedol yn darparu gwasanaeth dyletswydd yn ystod yr wythnos er mwyn ymateb i gyfeiriadau sydd angen sylw brys ynghyd ag asesiadau y mae angen eu hystyried a'u hasesu dan y Ddeddf Iechyd Meddwl.
- 2.7 Mae gweithwyr proffesiynol yn y CMHT yn gweithio mewn partneriaeth ag ystod o asiantaethau statudol eraill, er enghraifft, y gwasanaeth ar gyfer cleifion sy'n cael triniaeth yn yr ysbyty, y Tîm Triniaeth yn y Cartref, y Gwasanaeth Camddefnyddio Sylweddau, gwasanaethau Fforensig, gwasanaethau ar gyfer pobl Hŷn, yr Heddlu, y Gwasanaethau Tân ac Achub a Thai er mwyn er mwyn sicrhau bod gofal a chymorth yn gydlynol, yn briodol ac yn amserol. Yn ogystal, mae ystod gynhwysfawr o wasanaethau trydydd sector a gwasanaethau cenedlaethol a lleol ar gael i gefnogi defnyddwyr gwasanaeth a gofalwyr.

2.8 Mewn gofal sylfaenol ac eilaidd, y nod yw darparu ystod o ymyriadau i unigolion, teuluoedd a grwpiau wedi eu dylunio i gynorthwyo adferiad iechyd, adfer sgiliau a galluoedd gweithredol a galluogi cynhwysiant cymdeithasol.

2.9 Mae gan CMHT gyflenwad o weithwyr cymorth cymunedol (CSS) sy'n rhoi cymorth o ran gofal sylfaenol ac eilaidd i unigolion yn y gymuned. Yn ogystal, mae'r CSS yn rhoi cefnogaeth ii 6 o unigolion mewn prosiect tai â chymorth ac mae'n darparu cymorth cysylltiedig â thai i ystod o bobl yn eu cartrefi eu hunain. Mae'r gwasanaeth hwn ar hyn o bryd yn cael ei adolygu er mwyn sicrhau bod y model o ddarpariaeth gwasanaeth yn cefnogi adferiad a datblygiad ac yn cynorthwyo unigolion i weithredu gorau y gallant.

2.10 Wrth symud ymlaen, nod y gwasanaeth yw ceisio cryfhau'r trefniadau cydweithio gyda'r gwasanaeth iechyd drwy wreiddio'n gadarn y Memorandwm o Ddealltwriaeth. Bydd hyn yn cryfhau trefniadau llywodraethu ac yn sicrhau bod y gwasanaeth a ddarperir yn cael ei fonitro'n gadarn. Yr un modd, mae angen datblygu ymhellach rôl y defnyddiwr gwasanaeth a chyfraniad y gofalwyr o ran monitro ac adrodd ar y gwasanaeth.

Awdur: Barbara Williams

Teitl Swydd: Rheolydd Gwasanaeth - Anableddau Dysgu ac Iechyd Meddwl

Dyddiad: 15/01/2016

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

www.cymru.gov.uk

Mesur Iechyd Meddwl (Cymru) 2010

Mae Mesur Iechyd Meddwl (Cymru) 2010 yn ddeddf newydd a wnaed gan Llywodraeth Cymru a fydd yn helpu pobl â phroblemau iechyd meddwl mewn pedair ffordd wahanol.

Gwasanaethau Cymorth Iechyd Meddwl Sylfaenol Lleol

Bydd y Mesur yn gwneud yn siŵr fod mwy o wasanaethau ar gael i'ch meddyg teulu eich anfon atynt os oes gennych broblemau iechyd meddwl fel gorbryder neu iselder. Gall y gwasanaethau hyn, a all gynnwys er enghraifft cwnsela, rheoli straen a gorbryder, fod ar gael naill ai yn eich meddygfa neu gerllaw fel ei bod yn haws cael atynt.

Byddant hefyd yn dweud wrthych am wasanaethau eraill a allai eich helpu, fel y rhai a ddarperir gan grwpiau gwirfoddol lleol neu gyngor ar arian neu dai.

Cydgysylltu Gofal a Chynllunio Gofal a Thriniaeth

Mae gan rai pobl broblemau iechyd meddwl sy'n gofyn am ofal a chymorth mwy arbenigol (a ddarperir weithiau mewn ysbyty). Os ydych yn cael y gwasanaethau hyn yna bydd eich gofal a'ch triniaeth yn cael eu harolygu gan weithiwr proffesiynol fel seiciatrydd, nyrs neu weithiwr cymdeithasol. Gelwir y bobl hyn yn Gydgyssylltwyr Gofal a byddant yn ysgrifennu cynllun gofal a thriniaeth ar eich cyfer – gan gydweithio â chi gymaint â phosibl. Bydd y cynllun hwn yn nodi'r amcanion rydych yn gweithio tuag atynt a'r gwasanaethau a ddarperir gan y GIG a'r awdurdod lleol i'ch helpu i'w cyrraedd. Rhaid i'r cynllun hwn gael ei adolygu gyda chi o leiaf unwaith y flwyddyn.

Asesiad o bobl sydd wedi defnyddio gwasanaethau iechyd meddwl o'r blaen

Os ydych wedi cael triniaeth arbenigol yn y gorffennol ac wedi'ch rhyddhau gan fod eich cyflwr yn gwella, ond nawr rydych yn teimlo bod eich iechyd meddwl yn gwaethygu, yna gallwch fynd nôl yn syth at y gwasanaeth iechyd meddwl a oedd yn gofalu amdanoch o'r

blaen a gofyn iddyn nhw edrych i weld a oes angen cymorth neu driniaeth bellach arnoch. Nid oes angen ichi fynd at eich meddyg teulu yn gyntaf, er y gallech ddymuno siarad drwy bethau gydag ef. Gallwch ofyn am hyn hyd at dair blynedd ar ôl ichi gael eich rhyddhau o'r tîm arbenigol.

Eiriolaeth Iechyd Meddwl Annibynnol

Os ydych yn yr ysbyty ac yn dioddef o broblemau iechyd meddwl gallwch ofyn am help gan Eiriolwr Iechyd Meddwl Annibynnol. Mae'r Eiriolwr yn arbenigwr mewn iechyd meddwl a fydd yn eich helpu chi i wneud eich safbwyntiau'n hysbys ac i wneud penderfyniadau ynghylch eich gofal a'ch triniaeth (ond ni fydd yn gwneud penderfyniadau ar eich rhan!).

Os oes gennych unrhyw gwestiynau am y Mesur Iechyd Meddwl a'r hyn y mae'n ei olygu i chi, yna cysylltwch â ni yn:
mentalhealthandvulnerablegroups@cymru.gsi.gov.uk